

HET WEL EN WEE VAN DE PARTICIPATIE- PROFESSIONAL

AUTEUR: Marcel Spierts
UITGEVER: Van Genneep
PRIJS: € 24.90
PAGINA'S: 403
ISBN: 978 94 6164 245 5

De stille krachten van de verzorgingsstaat

Ondanks de soms kritische noten in een recensie in *Zorg + Welzijn*, gaat het toch meestal om een aanbeveling om het boek te lezen. Anders kies je immers als recensent een andere publicatie. Soms zit er een absolute aanrader tussen. Dat is zeker het geval voor dit mooie boek van Marcel Spierts, handelseditie van zijn recente promotie. Het is vormelijk mooi uitgegeven, maar natuurlijk vooral omwille van de inhoud aan te bevelen. Spierts, geen onbekende in de Nederlandse sociale sector, staat stil bij professionalisering van de sociaal-culturele beroepen. Het thema was eerder onderwerp van proefschriften, zoals dat van Marta Dozy (2008). Spierts benadert het door een gelaagdheid aan te brengen, een inkapseling als Russische matroesjka-poppen, van publieke professionals (leerkrachten, verpleegkundigen, politie), sociaal professionals en daarbinnen specifiek sociaal-culturele professionals. Die laatste omschrijft Spierts als participatieprofessionals.

Het boek bestaat uit drie delen. In het eerste deel wordt de vraagstelling toegelicht: hoe ontwikkelt de professionalisering van de sociaal-culturele beroepen zich vanaf 1945 en welke interne en externe (f)actoren zijn daarop van invloed? Dat wordt aangevuld met een kort hoofdstuk over beroepensociologie met aandacht voor het werk van Freidson, Sennet en Schön. Het tweede, omvangrijkste deel (bijna 200 pagina's) van deze publicatie beschrijft in vier tijdsblokken het na-oorlogse wel en wee van de sociaal-culturele

beroepen. Hij omschrijft het zelf als een historische reconstructie van de de- en reprofessionalisering. Daarin onder meer aandacht voor de vroege grensgevechten tussen cultureel en maatschappelijk werk, de opkomst van club- en buurt-huiswerk of de kritiek van Achterhuis en Bram Peper. We maken kennis met de invloed van mensen als Jo de Boer of Gradus Hendrik. Veel relaties hier met de Canon Sociaal Werk Nederland. Spierts laat het evenwel niet bij geschiedenis. In het derde deel, de laatste 60 pagina's van het boek, vertaalt hij het verleden naar het heden en de toekomst. Cruciaal daarbij is het trio professionalisering, vakmanschap en ambachtelijkheid. De professionalisering, de institutionele inkapseling van het beroep, is ronduit zwak. Iets beter is het gesteld met het vakmanschap, het expliciet benoemen en met elkaar delen van vakmatig handelen. Het gebruiken van termen als 'professionalisering' en 'vakmanschap' houdt echter een derde dimensie buiten onze aandacht, die van de 'ambachtelijkheid'. Dat gaat om doorgedreven mensenkennis, om het kunnen inspelen op situationele bepaaldheid van handelen. In essentie komt dit neer op een pleidooi voor herwaardering van de al te dikwijls verguisde intuïtie. Dat trekt Spierts dan weer door naar de participatiesamenleving, naar de discussie over de generalist. Te veel om hier samen te vatten, dus zoals bij aanvang gezegd: lees het boek!